No. 6. DONDERDAG 14 JANUARIJ. 1858.

VIJF EN DERTIGSTE JAARGANG

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer COURANT geschiedt op DINGSDAG, DONDERDAG en ZATURDAG. De prijs is per drie maanden te Assen ƒ 2.30 buiten Assen franco per post ƒ 2.45. — De prijs der Advertentiën is van 1 tot 5 regels ƒ 1.00 en voor elken regel meer 15 cent behalve 35 cent zegelregt.

De COMMISSARIS des KONINGS in de Provincie Drenthe,

Gelet op artt. 111, 125, 130 en 131 der wet van 8 Januarij 1817 (Staatsblad no 1), benevens art. 36 der wet van 27 April 1820 (Staatsblad no. 11), gelijk mede op de verdere betrekkelijke voorschriften;

Besluit:

Art. 1.

De zittingen van den militieraad in deze Provincie, voor de ligting van 1858, zullen worden gehouden te *Assen* en aanvangen op de volgende dagen, als:

de eerste	zitting, op	Maandag	den 8 Februarij 1858,
de tweede	" "	Maandag	den 15 Maart "
de derde	" "	Maandag	den 12 April "
de vierde	" "	Donderdag	den 29 April "

Art. 2.

Aan de respectieve Gemeentebesturen in deze Provincie, onder mededeeling van het vorige artikel, kennis te geven, dat de dagen en uren, op welke de ingezetenen hunner Gemeenten zich in elke zitting voor den Militieraad zullen behooren te sisteren, hun nader door den Militie-Commissaris in dit Gewest zullen worden opgegeven.

Verder gemelde besturen, met herinnering aan de betrekkelijke wetsbepalingen en nader gegevene voorschriften, uit te noodigen, om de betrokkene personen, bij biljet, ter comparitie voor den Militieraad op te roepen, en om voorts bij de afkondiging van de tijdsbepaling der zittingen van den Militieraad voor hunne Gemeenten te vermelden, dat al degenen, welke vermeenen, hetzij voor het eerst of bij vernieuwing, vrijstelling van de dienst te kunnen vragen, gehouden zijn, in persoon op den bepaalden tijd voor den Militieraad te verschijnen, en dat, bij gemis daarvan, het er voor gehouden wordt, dat zij geene redenen tot vrijstelling hebben, en gevolgelijk voor de dienst moeten worden gedesigneerd.

Overigens zullen de stukken tot staving van de reclames, die de belanghebbenden in de eerste zitting van den Militieraad wenschen te doen gelden, acht dagen vóór den dag, op welken ze moeten dienen, door de betrokkene Gemeentebesturen aan den Militie-Commissaris behooren te worden ingezonden.

Afdrukken uit te vaardigen, ten fine vermeld.

En zal deze worden opgenomen in de Nos. der *Drentsche Courant* van 14, 21 en 28 Januarij aanstaande.

De Commissaris des Konings voornoemd,
DE VOS VAN STEENWIJK.

OVERZIGT DER BELANGRIJKSTE GEBEURTENISSEN.

14 Jan.

De *Times* zegt nopens Generaal *Havelock* het volgende: "Die krijgsoverste was een buitengewoon man.

"Wat hij deed, droeg den stempel van bekwaamheid, moed, koelbloedigheid en onbedwingbare veerkracht.

"Hij overwon niet alleen den vijand, maar ook de ontzettende moeijelijkheid van den toestand.

"Hij stond pal in 't hart van een vijandig land, met eene hand vol soldaten.

"Hij was zonder vrees; een aanval, ook door overmagt, deed hem nooit retireeren, en hij durfde voorwaarts rukken, zooals weinig Generaals dit zouden hebben gewaagd.

Generaal *Havelock* heeft lang gediend en veel gedaan, maar de fortuin was hem niet bijzonder gunstig en toen het morgenrood van zijn roem begon te dagen, ging zijn leven onder met de dalende zon. Na vier en veertig jaren dienst in Indie, na veldtogten in de moerassen van Irrawaddy, in de vlakten van centraal Indie, in de bergpassen van Kaboul en aan de oevers van de golf van Perzie, geteisterd door koortsen, met eene schipbreuk, met vele jaren afmatting, begon eindelijk Engeland, ja geheel Europa de bekwaamheid en den moed van hunnen landgenoot te waardeeren, ja te bewonderen en zouden weldra schitterende bewijzen van Engeland's erkentelijkheid tot hem zijn gekomen . . . maar ziet - de dood loste hem van zijn post af, en wat een dankbaar vaderland van hem sprak en hem toedacht, mogt hij niet hooren.

Men kan zijn naam opteekenen in 's Lands historie, en wordt Engelands heerschappij in Indie bevestigd, een monument op zijn graf plaatsen - dien 't gold had een leven vol ontbering en van den grooten strijd, waar zijn zwaard wonderen deed, mogt hij het einde niet zien.

De Maarschalk *Radetzky* was gelukkiger na een zeer woelig en roemvol leven. Die oude krijgsman leefde in hooge eer en zoo hij wilde in groote weelde, terwijl hij tot zijn jongsten ademtogt bevelhebber was. Hij mogt daarenboven Oostenrijk in rust zien en kon zeggen, dat ook zijn zwaard daartoe veel had bijgedragen.

In den lijkstoet van den Veldmaarschalk, op 14 dezer, zal men, op last des Keizers, twee Aartshertogen zien als vertegenwoordigers van het Huis von Habsburg, en het Oostenrijksche leger zal door onderscheiden Generaals zijne laatste hulde brengen aan den krijgsman, die twee en negentig jaren leefde en zes en zeventig dienstjaren telde.

Ook een andere doode trekt Europa's aandacht, en wel *Reschid* Pacha.

Deze was ook eene schitterende ster aan Turkije's politieken hemel, en hoe onverwacht verschoot die, om hier nooit weder te worden gezien. Dat was een hoogst bekwaam staatsman, in zooverre een Turk dat kan zijn, en hij wijdde zijn geheele leven aan de grootsche taak, om de Turksche Monarchie Europa nader te brengen, om de Westersche beschaving in het Rijk der halve Maan te doen kennen en na te volgen. De dood van dien man maakte in Frankrijk grooten indruk. Naauwelijks was daar de tijding aangebragt, in zeker opzigt, de blijde tijding: er is vriendschap gesloten tusschen *Reschid*-Pacha en 's Keizers gezant de heer *de Thouvenell*, of een jobsbode jaagt de glimlach der tevredenheid, door die tijding op veler gelaat te zien, weg, door te verkondigen: "*Reschid-Pacha is niet meer!*" Maar, gevoelde men in Frankrijk al de beteekenis van den dood des Turkschen staatsmans, in Engeland gevoelde men nog dieper, wat ginds in een graf werd bedolven. 't Is waar, dat *Reschid* Pacha zich verzoende met den vertegenwoordiger van Frankrijks politiek, maar in tal van politieke vraagstukken zou de Turksche diplomaat toch de tegenstander des heeren *de Thouvenell* zijn geweest, want hij was de vriend van Engeland, zoo zelfs, dat hij misschien Turkije's belang wel eens een weinig vergat ten behoeve der vriendschap, die hij koesterde voor hem, die Groot Brittanje in het Rijk der halve Maan vertegenwoordigde voor — Lord *Redcliffe*.

Zoo wenkte de dood, die sedert de schepping der wereld, al wat klein en groot is, de oogen sloot, drie mannen, wier daden werden geroemd en wier namen in eere waren onder het volk en zij traden af van het groote tooneel waarop zij de hoofdrollen vervulden voor de oogen der wereld.

Hunne werken volgen hen.

Volgens sommigen is *Reschid*-Pacha overleden daags na den verzoeningsmaaltijd met den heer *de Thouvenell*, en dit geeft de bijgeloovige Turken veel aanleiding tot allerlei beschouwingen. Gelukkig in zeker opzigt, dat de maaltijd gehouden werd bij *Ali*-Pacha, en het eten dus bereid was in eene Turksche keuken.

Nog in een ander sterfhuis noodigen wij u waarde lezers, en wel bij het lijk eener Israelitische vrouw — eene vrouw, die menig man met ijzeren kracht van wil heeft doen sidderen als het blad eener populier en menige traan heeft te voorschijn gebragt, die gemigde, hoe diep zij de edelste snaren van het menschelijk gevoel wist te roeren — eene vrouw, die een tijd lang de eerste priesteresse was in den tempel van de goddelijke kunst der welsprekendheid. Zij werd overladen met lauweren, maar de stille traan, die daar dreef in het mannelijk oog, of de schok, dien zij met onweerstaanbare kracht toebragt aan 't hart van allen, die haar zagen en hoorden, en de kreet van verrassing en ontroering, dien zij op 't zelfde oogenblik door stem en gebaren duizenden ontlokte of afdwong . . dit alles was haar niet genoeg — zij vroeg nog ander loon en zij verkreeg het: **g e l d**. Men zegt, dat hare nalatenschap kan begroot worden op een half millioen gulden en dit is te gelooven. Hoe is zij, de priesteresse der kunst, te moede geweest, toen zij haren afgod, geld en sieraden, moest vaarwel zeggen? Ja 't gezigt van den dood het zij, zoo zegt men, hare edelgesteenten op het bed brengen en verlustigde zich in die kleinoodiën, voor welke haar oog spoedig voor eeuwig zoude zijn gesloten en zuchtend stamelde zij: "ach, moet ik dit alles verlaten?"

Dat moest zij, en elk beklaagt de groote tooneelspeelster, die bij het geopend graf, waarachter haar het oordeel en eene eeuwigheid wachtte, speelde met juweelen en klaagde dat zij die moest missen - als een kind.

Over de jongste tijdingen uit Indie gaat eindelijk een meer helder licht op, en het blijkt nu:

"dat de Engelschen Lucknow hebben verlaten en op eenigen afstand der vesting eene stelling innamen;

"dat de Generaals *Campbell* en *Windham* tweemaal den vijand versloegen, doch voor de derde keer door de opstandelingen werden **a a n g e v a l l e n** en eene nederlaag ondervonden;

"dat ten vierdenmale de muitelingen in een gevecht het onderspit delfden, bij welke gelegenheid echter Generaal *Wilson* het leven verloor;

"dat later Generaal *Grant* de vlugtenden nog eens versloeg."

Men ziet, wat eerst werd gezegd, onderging wel eenige wijziging, maar geheel duidelijk is het nog niet. Zeker is het echter, dat er hevig wordt gestreden en dat de vijand niet **m o e d e l o o s** is.

Men zegt, dat er tusschen Engeland en Napels eenige toenadering plaats greep, maar dat wekt weinig belangstelling. Eene vijandschap als die, welke er thans bestaat tusschen het hof van St. James en dat van Napels, schaadt dit laatste al zeer weinig.

Het totaal der inkomsten, die Frankrijk voor zijne huishouding noodig heeft, bedraagt ruim **a c h t h o n d e r d m i l l i o e n** guldens, en hoewel Frankrijk in bloeijenden toestand verkeert en verbazende hulpbronnen heeft, zijn er toch die dit budget te hoog vinden en daarom de toekomst zeer donker te gemoet zien.

Het geschrijf tegen den *Spectateur* houdt nog niet op. Van alle kanten roept men hem toe: "wat gij beweert, dat er namelijk een verbond bestaat tusschen Engeland en Oostenrijk, is onwaar!" De *Spectateur*, in 't naauw gebragt, zegt nu: "als het niet waar is, dan **m o e s t** het eigenlijk toch waar zijn!"

'l Slot zal zijn, dat men den *Spectateur* uitlacht.

Van de Donau-Vorstendommen hoort men zeer weinig, maar het schijnt toch nog altijd, dat Frankrijk eene politieke vereeniging voorstaat. Turkije gaat inmiddels voort met bewijzen te geven, op het papier, dat de Sultan Souverein is van die oorden — tot dat de Donau-bevolking zijn gezag weigert te erkennen, en dan zijn de poppen van allerlei aard weer aan 't dansen.

Ook twist men thans over de Donau-vaart, en hier is het Oostenrijk, dat een steen des aanstoots in den weg werpt, en daarover klagen Frankrijk, Rusland, Engeland en zelfs — Beijeren!

Dat is daar wel kibbel-land en kibbel-water, en 't schijnt, dat de diplomatie, als ze meent wat te moeten doen voor 't geld, dat zij ontvangt, en waarlijk niet uit eene armenkas, de Donau-kwestie uit de papieren doos haalt. Zoo gaat de Donau en de Donau bevolking wel over alle Europesche tongen, maar of dat benijdenswaardig is, mag zeer betwijfeld worden.

Op bijzonder verlangen van den Koning van Pruissen, zal zijn broeder, de tijdelijke Regent des Koningrijks, op 17 c. k. Berlijn verlaten en zich naar Londen begeven, ten einde tegenwoordig te zijn bij de huwelijks-plegtigheid van zijn zoon met de koninklijke Prinses van Engeland.

De Koning van Wurtemberg, vader van onze Koningin, en 77 jaren oud, is ernstig ongesteld, maar de jongste berigten zijn echter weer vrij geruststellend. Ook de Kroonprins van Wurtemberg heeft de griep.

De Sardinische verkiezings-kwestie houdt steeds de algemeene aandacht in hooge mate bezig en het getal der twistenden over de bevoegdheid, of liever over den pligt der geestelijkheid, om zich met de verkiezingen te bemoeijen of zich daarvan te onthouden, neemt toe.

Heeft het *Journal des Débats*, tot veler verwondering, gezegd, dat de geestelijkheid regt had, om met geestelijke middelen op de verkiezingen te werken — de *Univers* verzekert, dat de Sardinische bisschoppen nalatigheid in de uitoefening van het verkiezingsregt, eene **d o o d z o n d e** noemden, wel te verstaan, eene nalatigheid waardoor aan de candidaten der geestelijkheid eene stem werd onthouden!

Men gelooft dat de Sardinische bisschoppen, althans de meesten hunner, niet gediend zullen zijn, met die verklaring van de *Univers*.

Het Spaansche Ministerie heeft eindelijk het jawoord van den heer *Mayano* gekregen, dat is de toestemming om dat lid der Cortes als regerings-candidaat te stellen voor het presidium der Wetgevende Magt. Daardoor won het Gouvernement in kracht en heeft het veel kans, om Koningin *Isabella's* toestemming te verkrijgen, tot eene ontbinding der Cortes, zonder dat deze zich in eene bepaald vijandige houding plaatst tegenover het ministerie.

Maar wat wil dat Ministerie voorstellen tot verbetering van Spanjes materieelen welvaart?

Dat vragen vreemden - Spanje denkt daaraan niet!

De heer *de Lesseps*, thans te Constantinopel om de concessie voor de doorgraving van de landengte van Suez, vraagt die concessie alleen in een Europeesch belang, ten einde alle naijver, indien hij maar in 't bijzonder namens deze of gene Mogendheid vroeg, te voorkomen. Om het terrein te verkennen en diplomatieke polsen te voelen, maakte hij bij alle Ministers visites en zette voor allen het hooge belang der zaak uiteen. Zij kwamen ooren te kort om te luisteren en belangstelling, ja verrassing was op veler gezigt te lezen, maar stellige beloften hoorde men niet, trouwens dit is ook geen mode ten aanhoore van een sollicitant.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

De Europesche vorstenhuizen hebben in het jaar 1857 vijftien leden door den dood verloren, namelijk drie prinsen en twaalf prinsessen. Geboren werden negen prinsen en negen prinsessen. Het getal huwelijken was vijf. De oudste der thans regerende vorsten in Europa is de groothertog van Mecklenburg-Strelitz, 78 jaar; het jongste lid van de vorstelijke geslachten is de prins van Asturie.

— De Hooge Raad heeft 12 dezer in haar eind arrest het vonnis van het Hof van Z.-Holland vernietigd in zake de 4 veroordeelde Maleijers, en de zaak verwezen naar het hof van Gelderland, om op de bestaande acte van beschuldiging regt te doen.

— Volgens een door de *Gron Ct.* medegedeeld overzigt van den scheepsbouw in de prov. Groningen, bestaan nu aldaar, in 21 gemeenten of bouwoorden, 93 scheepstimmerwerven, dat is 12 meer dan in het jaar 1853 In 1857 zijn op die werven gebouwd 50 schooners en brikken, 46 galjooten en koffen, 13 kleinere zeeschepen, te zamen 109 schepen, metende 14 923 tonnen. Van de 104 schepen, die in 1857 in aanbouw gezet zijn, zijn tot dusver onverkocht gebleven 25 schooners en brikken, 23 galjoot- en kofschepen en 4 of 5 kleinere zeevaartuigen, te zamen ruim 50 stuks. Voor 1858 zijn thans in aanbouw 121 schepen

Heerenveen, 8 Jan. Heden morgen is de zoon van een turfschipper alhier, dood in het vooronder van het schip gevonden; volgens het oordeel van geneeskundigen, is hij tengevolge van het aanglimmen van kolen, in het digtgeslotene schip gestikt.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

De *Pays* deelt het volgende feit mede, dat zoowel voor den natuurkundige als voor de scheepvaart van belang te achten is. „De Torresstraat bij Nieuw-Holland leverde van oudsher wegens de talrijke eilandjes, voor de scheepvaart groote moeijelijkheden op. Op de zeekaarten stonden echter diepe plaatsen aangeteekend, waar zelfs de grootste schepen konden passeren. Nieuwe peilingen hebben echter thans doen blijken, dat deze wegen zoodanig door koraaldiertjes verstopt zijn, dat groote schepen er geen doortogt meer kunnen vinden. Uit den snellen aangroei der koraalriffen in deze zeeën heeft men berekend, dat de Torresstraat binnen 20 jaren ongeveer, op verscheidene plaatsen in hare geheele breedte zal zijn verstopt. In het jaar 1606 toen de Torresstraat ontdekt werd, bevonden zich daarin slechts 26 eilandjes; in de laatste jaren telde men er echter reeds meer dan 150, behalve die, welke door de jongste werken der Engelsche admiraliteit bekend zijn geworden."

— Voor de burgerlijke regtbank van Bordeaux is thans een eigenaardig proces aanhangig. Gravin D., onlangs wettig van haren man gescheiden, heeft daarna een kind ter wereld gebragt. De graaf wil nu dat kind niet erkennen, en de regtbank zal moeten beslissen, of hij wettelijk voor den vader des jonggeborenen kan worden verklaard.

— Jl. vrijdag gebeurde er in de kerk St. Sulpice te Parijs een vreesselijk ongeluk, 's Voormiddags ten 10 ure, terwijl in de kapel der H. Maagd eene mis werd gevierd sprong een verwarmingstoestel met een verschrikkelijken knal, terwijl stukken metaal en stroomen heet water naar alle kanten vlogen. Voor drie jaren was de kagchel eerst in gebruik genomen ter vervanging van de vroegere verwarming der kapel door heete lucht. Van de twaalf personen die zich in de kapel bevonden, werden drie gedood en vijf verwond; een van de twee zwaar bezeerde slagtoffers der ramp is reeds twee uren daarna overleden. De kerk werd onverwijld gesloten, om aan het publiek de vernielde en met bloed bevlekte kapel niet te laten zien

— De officiële bladen verklaren thans, dat het gerucht, als zou Frankrijk zich dadelijk van de operatiën tegen China terugtrekken en die tegen Anam wenden, geheel op dwaling berust; echter blijkt uit de door hen gegeven inlichtingen, dat de admiraal *Rigault de Genouilly* bij het vertrek van de laatste berigten zich nog niet tot een aanval van Canton gereed gemaakt had. In het midden van November had het in staat van blokkade stellen van Canton nog niet eens van den kant van Frankrijk plaats [illegible]d.

— Volgens geruchten, zou het geheele vermogen, door Mlle *Rachel* nagelaten, 1.200 000 fr. bedragen, de juweelen, welke groote waarde hebben, daar niet onder begrepen. Dat vermogen is ter helfte verdeeld tusschen de open nedergaande lijn, behalve eene lijfrente van 6000 fr. aan hare zuster *Sarah* en eene van 600 fr. aan hare kamenier. Bovendien heeft zij 300 000 fr. uitgezet, waarvan hare kinderen na haren dood de vruchten zullen genieten

Volgens een later berigt heeft Mlle *Rachel*, tot op het oogenblik, dat zij hare kennis verloor en in bezwijming viel, die haren dood voorafging, onophoudelijk het Israëlitische gebed, dat bij de stervenden wordt opgezegd, zelve met nog krachtige stem uitgesproken. De gewone lijkwassching heeft te Cannit plaats gehad, waarna zij behoorlijk gekist is. Sedert het lijk in den avond van den 9e te Parijs is aangekomen, verrigtten twee vrouwen gebeden daarbij Ofschoon zij gewenscht heeft in stilte begraven te worden, zal dit echter niet geschieden. De lijkbaar zal bedekt zijn door een zwart met zilveren sterren bezaaid laken. De heeren *Crémieux* en *Jules Janin* zullen bij het graf het woord voeren. Daartoe hebben zich ook aangeboden de heeren *Scribe*, namens de vereeniging der tooneelschrijvers, en de heer *Battaille*, als voorzitter der maatschappij van kunstenaars.

ENGELAND.

In eene kolenmijn nabij Rotherham is een groot ongeluk gebeurd. Toen de arbeiders onlangs 's ochtends zich aan den arbeid wilden begeven, weigerden vier man af te dalen, omdat zij het touw waarmede zij afgelaten moesten worden, niet veilig achtten. Toen nu echter de overige mijnwerkers daarmede waren afgedaald, en de ingenieur had verklaard, dat het touw zeer sterk was, stapten ook de genoemde vier arbeiders in den bak. Zij waren echter niet meer dan 6 yards gedaald, toen het touw brak en zij op den bodem der mijn nederstortten, die eene diepte heeft van omtrent 80 yards. Twee der arbeiders bleven op de plaats dood en de beide anderen leefden nog een half uur. Als oorzaak van het ongeluk wordt opgegeven, dat, in den avond te voren, vuur rondom het touw was aangelegd, om het te doen ontdooijen, en dat de vlam toen het touw bereikt had, wat echter oogenschijnlijk geen groote schade had te weeg gebragt. Het gewone onderzoek van den coroner, hetwelk bij alle plotselinge sterfgevallen plaats heeft, zal het nadere daarvan wel aan den dag brengen.

— De engelsche bladen behelzen uitvoerige artikelen over generaal *Havelock*, wiens dood in deze oogenblikken voor Engeland en Indie een groot verlies is. De overledene laat drie zonen en twee dochters na. De twee oudste zonen zijn officieren en bevinden zich te Cawnpore en te Delhi; de jongste is nog een kind en is bij de moeder, die met de twee dochters te Bonn woont.

De *Globe* meldt, dat de Staat aan de nagebleven betrekkingen van den dapperen veldheer een ruim jaargeld zal toekennen.

— De *Dane* heeft berigten van de Kaap de Goede Hoop aangebragt van 30 November. In de Kaapkolonie heerschen rust en welvaart. Ongeveer 30.000 Kaffers zijn binnen de grenzen der kolonie eene schuilplaats komen zoeken; eenigen hunner zullen goede diensknechten wezen; 1147 worden reeds aan de openbare werken bezig gehouden.

— De *Morning-Post* maakt de opmerking dat koningin *Victoria* eene bijzondere voorliefde heeft voor de letter A. Haar naam is *Alexandrina Victoria*, die van haren gemaal *Albert*, en hare kinderen heeten: *Adelaide*, erfprinses; *Albert*, prins van *Wallis*; *Alice*, tweede dochter; *Alfred*, tweede zoon; *Augusta*, derde dochter; *Alberta*, vierde dochter; *Arthur*, derde zoon, *Albert*, vierde zoon; slechts van één der negen kinderen begint de naam met B, nl. de vijfde dochter, *Beatrix*, bij wie *Victoria* zich dus ook zoo weinig mogelijk van de A heeft verwijderd.

— Eenige jaren geleden bood een rijk heer f 600 lijfrente aan hem, die 10 jaar lang in eene onderaardsche woning zou willen doorbrengen, zonder dat hij in al dien tijd een menschelijk wezen mogt zien of spreken, en zonder dat noch zijn haar, noch zijne nagels, noch zijn baard (zoo het een man was) mogten gekort worden. Overigens zouden in de onderaardsche woning vele gerieflijkheden te vinden wezen, als: eene badkamer, een piano, vele en goede boeken.

Dit aanbod werd in alle nieuwsbladen gedaan en velen boden zich aan, de voorwaarden aan te nemen: een hunner werd gekozen, en deze heeft nu sedert acht jaren zijne onderaardsche woning betrokken; dus nog twee jaren en de f 600 lijfrente zijn verdiend

— De Koningin van Engeland, die insgelijks zeer getroffen is door de onverwachte tijding van *Havelock's* dood, heeft aan zijne weduwe het verblijf in het paleis van Hampton-Court doen aanbieden. Te Sunderland, zijne geboorteplaats, zal voor den generaal een gedenkteeken worden opgerigt.

— In de hofkringen is op nieuw sprake, dat aan den Prins-gemaal de titel van Koning zal worden verleend. Dat dit de wensch der Koningin is, weet ieder in den lande; doch Lord *Melbourne* en de andere eerste Ministers, die na hem opgetreden zijn, hebben het niet geraden geoordeeld, met zulk een voorstel voor het Parlement te komen. Welligt is Lord *Palmerston* bereid de Koningin deze dienst te bewijzen; welligt, zoo de gevoelens daarover uiteen loopen, verleent de Koningin haren gemaal den Koningstitel bij wijze van „koninklijke gunst", iets wat niemand haar wel zal kunnen beletten; doch welligt ook, en dit is niet het onwaarschijnlijkste, blijft alles bij het oude.

DUITSCHLAND.

Het aantal onechte kinderen, te Weenen in het vondelingenhuis of daarbuiten op kosten van het gesticht verpleegd, was in het afgeloopen jaar 15 400, of 1300 meer dan in 1856. In den regel worden 600 kinderen in het huis zelf verzorgd en de overigen ten plattelande uitbesteed. De dood maait jaarlijks 60 of 70 pct. der vondelingen weg.

— Nabij Manheim is een gehoornde haas geschoten. De twee horens hebben de lengte van een pink en zijn met het voorhoofdsbeen sterk vergroeid. Een jagtliefhebber heeft voor dit zeldzame voorwerp 12 louis d'or betaald en het geraamte laten opzetten.

— Het geheele Oostenrijksche hof heeft voor veertien dagen den rouw aangenomen over maarschalk *Radetzky*. In zijn testament heeft de overledene bepaald dat zijn lijk te Wetzdorf in Neder-Oostenrijk, naast dat van den voor drie jaren gestorven veldmaarschalk baron *von Wimpffen*, moet begraven worden. Wetzdorf is eene plaats nabij Kornenburg, toebehoorende aan den voormaligen leverancier van het leger *Packfrieder*, een vriend van *Radetzky*, en waar de vereerder en bewonderaar van Oostenrijks helden op zijne kosten een heuvel in eene Walhalla heeft hen schapen, welke met de afbeeldingen en standbeelden van beroemde Oostenrijksche veldheeren getooid en van een grafkelder voorzien is, waar thans het stoffelijk overschot van *Radetzky* zal worden bijgezet. Voor de groeve wier ingang piramidevormig is ingerigt, staan van metaal vervaardigde grenadiers op schildwacht, en aan den toegang tot den „heldenheuvel," zoo als *Packfrieder* de hoogte heeft genoemd, prijken twee groote leeuwen.

ASSEN, 14 Januarij.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

's Hage, 14 Januarij. Volgens een bij onze Regering ontvangen telegram uit Triëst heerschten bij het vertrek der mail van Batavia, op 25 November jl., orde en rust allerwege in Nederlandsch Indie. Bijzonder nieuws was er niet.

Onze Regering herinnert aan de houders der S.-Helenamedaille, dat zij die niet zonder hare vergunning dragen mogen.

Amsterdam Woensdag, 13 Jan. Op de beurs van heden was de slotkoers der **effecten** als volgt: *Nederl.* $2^1/_2$ pCt. $63^9/_{16}$ percent. Dito 4 pCt $96^{11}/_{16}$ percent. — *Rusland* bij Hope en Comp. 1798 en 1815 5 pCt. $104^3/_8$ percent. — *Oostenrijk* Nieuwe Metallieken 5 pCt. $86^1/_{16}$ percent.

Granen en Zaden

Koolzaad op het voorjaar vast; op het najaar lager; op October f 417. — Raapolie vaster; op 6 weken f $41^1/_4$. — Tarwe onveranderd; 132 ponds witbonte Poolsche f 328. — Rogge stil, onveranderd; 123 ponds jarige Pruissische f 174

Volgens een, bij een hier wonenden scheepskapitein ontvangen brief van kapt. *Bruins*, voerende de Nederl. schooner-galjoot *Stientje Rommeling*, gedestineerd van Amsterdam naar Bahia, ontmoette hij, zeilende in den West-Atlantischen Oceaan, den 27 Nov. een Engelsch barkschip, dat in zinkenden staat was; de equipagie van laatstgemeld schip, bestaande uit 16 man, werd door hem opgenomen en den 5 Dec. op Teneriffe aan land gezet.

Betrekkelijk de voorgestelde transactie van de Drentsche Kanaalmaatschappij met de gemeente Meppel vernemen wij, dat de punten, door Burgemeester en Wethouders dier gemeente opgemaakt en aan de ten onderwerpe benoemde commissie medegedeeld, om tot leiddraad te strekken bij de onderhandelingen op den 16 dezer, van den navolgenden inhoud zijn:

1o. De Drentsche Kanaalmaatschappij betaalt aan Meppel terug al de gemaakte proces-kosten, zoowel in zake der procedure omtrent de ontbinding van het contract, als in die ten aanzien der wegbreking van het vonder over het Mallegat.

2o De Maatschappij vergoedt aan Meppel al de na de sluiting van het contract uitgegeven gelden voor het vernieuwen of herstellen van vaartswallen.

3o. Binnen een jaar na de sluiting der transactie, zal de Maatschappij behoorlijk op nieuw beschoeijen of herstellen al de nog niet gemaakte vaartswallen, eigendom der gemeente zijnde of wordende. Zullende alle de onder 2 en 3 vermelde wallen in den vervolge door de Maatschappij moeten worden onderhouden.

5o. De scheepvaart op het Mallegat zal door de Maatschappij vrij van alle belemmeringen moeten worden gemaakt; en ten einde Meppel weder van frisch water te kunnen voorzien, zal zij in het Mallegat een keerschut doen maken.

6o. De ingezetenen van Meppel zullen aan de Meppelersluis het sluisgeld betalen, zoo als dit vóór het sluiten van het contract plaats vond.

6o. Het toezigt op de Meppeler sluis en op het vaarwater binnen Meppel zal aan den Burgemeester dier gemeente worden opgedragen; en

7o. Ter rigtige nakoming der eventuëel te treffen transactie, zal door de Maatschappij een voldoende borgtogt worden gesteld.

*** Coevorden**, 11 Jan. Ook hier ter stede ziet men tegenwoordig zware varkens slagten; zoo werd voor eenige dagen een varken van den bakker *G. Luik* geslagt, dat 412 en eergisteren een van den heer *K. van Tarel*, dat 452 halve Ned. pd. woog.

* — Eergisteren maakte de bakker te Ane (gemeente Gramsbergen), terwijl hij den nacht bij zijne zieke vrouw wakende doorbragt, op eene gruwzame wijze een einde aan zijn leven. — Vrees voor concurrentie schijnt als aanleidende oorzaak van deze wanhopige daad te moeten gehouden worden, zullende zich binnen kort een tweede bakker te Ane vestigen.

— In het afgeloopen jaar hebben in deze gemeente plaats gehad 86 geboorten, 35 sterfgevallen en 26 huwelijken. De wettelijke bevolking bestond op 1 Jan. jl uit 1820 Ned. hervormden, 10 Ev Lutherschen, 78 Chr. Afgescheidenen, 574 Roomsch-catholieken en 166 Ned. Israelieten, totaal 2648

*** Gramsbergen**, 10 Jan. Bij den landbouwer *H. Kregel* te Holthone in deze gemeente heeft eene motte op nieuwjaarsdag 14 jongen geworpen, waarvan nog 13 stuks in gezonden staat verkeeren. Dit kan men als eene zeldzaamheid om dezen tijd des jaars beschouwen, waarom wij ook gemeend hebben, het aan de lezers van dit blad mede te deelen.

*** Meppel**, 13 Jan. Gedurende het jaar 1857 is op de gewone weekmarkten alhier ter verkoop aangevoerd en verkocht de aanzienlijke hoeveelheid van ruim 750.000 Nederl. ponden boter. De gemiddelde prijs van de boter is in dat jaar geweest f 1.20, zoodat in dat artikel alleen te Meppel is omgezet de kapitale som van ruim f 900.000, zegge negen tonnen gouds.

*** Smilde**, 13 Jan. De Hoofdcommissie tot de zaken der Israëlieten te 's Gravenhage heeft bij besluit van 31 December j.l. goedgevonden het bestuur der Israëlietische school alhier op te dragen aan eene sub-schoolcommissie, en tot leden dier commissie te benoemen *S. Magnus*, *A. P. de Haas* en *J. A. Polak*

*** Heerenveen**, 9 Jan. De Deurwaarder D. alhier, heeft zich onlangs door ophanging van het leven beroofd. De oorzaak, die hem tot die wanhopige daad heeft vervoerd, is onbekend.

KERKNIEUWS.

Terwispel, 10 Jan. Was het ons gelukt door bemiddeling van verschillende autoriteiten gepasseerde jaar eene op zich zelve staande kerkelijke gemeente alhier te erlangen, het was ons thans regt aangenaam, dat heden onze eerste beroepen leeraar Borgesius zijne intrede deed. Nadat Zijn WelEerw. heden morgen door zijnen geachten vader, den WelEerw. heer Borgesius, predikant te Rolde, naar aanleiding eener leerrede uit Joh 20: 19 het laatste gedeelte, in de dienst was bevestigd, deed de bevestigde des namiddags zijne intrede, naar aanleiding eener leerrede uit Hebr. 13: 8 het eerste gedeelte. Groot was de belangstelling en aandacht van de talrijk opgekomene schare, die van heinde en verre was zamengevloeid.

REGTSZAKEN.

Arrondissements-Regtbank te Assen.

13 Jan. H L. te Emmen, wegens diefstal veroordeeld tot 6 maanden cellulaire gevangenisstraf; — A. S. en B. M. te Schoonoord, wegens moedwillige mishandeling, de eerste veroordeeld tot 6 weken cellulaire gevangenisstraf en 2 boeten van f 8-„, de tweede vrijgesproken; — G. E. en H. H. H. te Lhee, gemeente Dwingelo, wegens moedwillige mishandeling, de eerste veroordeeld tot 3 maanden cellulaire gevangenisstraf en f 8-„ boete, de tweede vrijgesproken.

DE VERTELLER ENZ.

In Zuid-Rusland zijn groote vlakten, bekend onder den naam van steppen. Deze worden niet tot akkerbouw gebezigd, maar dienen tot weideplaats voor tallooze kudden van hoornvee, schapen en paarden, die in het vette steppengras een voortreffelijk voeder vinden. Vooral wordt de paardenteelt in die streken in het groot gedreven. De grootte der kudden hangt van de grootte der weideplaatsen af; eene enkele kudde of tabun bestaat uit 100, somtijds uit 800 of 1000 paarden. Eenkele grondeigenaars bezitten verscheidene van zulke kudden, die te zamen wel 10 000 stuks tellen. Zoo lang de kudden niet zeer talrijk zijn, blijven zij in de weiden, zonder dat zij tot eenig werk gebruikt worden en daardoor komen die dieren tot eene meer dan gewone ontwikkeling van krachten. Later bezoekt de kudde geregeld de naburige jaarmarkten en missen, waar de liefhebbers en remonte officieren ge-

INGEZONDEN STUKKEN.

Aan den inzender van 't berigt uit Oldeberkoop, in de Prov. Dr. en Asser Courant van Zaturdag, 9 Jan.

Als een vriend der waarheid, meen ik verpligt te zijn u, omtrent uw berigt, eene kleine teregtwijzing te doen.

Vooreerst is 't onwaar, dat de persoon, door u bedoeld, zijne schoonouders etc., *met het mes op de borst* gedreigd heeft te *vermoorden*. Een mes is er niet gebruikt en de bedreiging — die ik trouwens ook niet hooger meen te mogen achten, dan als zotteklap van een beschonken mensch - - was slechts van te *zullen slaan*.

Wat de tusschenkomst der politie en 't aanleggen van boeijen betreft, hier zijt ge de plank nog veel verder mis geweest, heer inzender. Hier hebt ge uwe verbeelding al te veel den vrijen teugel gelaten en meenen te zien, waarvan niets bestond.

Foei, heer inzender, onderzoek toch vóór ge schrijft; vertrouw niet op de u ter ooren komende geruchten, en vooral, bedenk, voor de zucht om iets nieuws te kunnen melden — misschien ook een weinigje trek naar „'t lieve geld"? — u verleit berigten als dit, waarin regtstreeks personen zijn betrokken, in te zenden, bedenk toch wat ge doet.

Bedenk, hoe grievend 't moet zijn voor iemand eene daad, die hij zoo gaarne ongedaan zou maken, in eene courant te zien vermeld en zich zoo op nieuw op aller tongen te zien zweven!

Bedenk, wat het zegt, om éénen misstap, dadelijk in 't publiek met den naam van „onverlaat" te worden bestempeld!

Of kan dan de toestand, in welken hij verkeerde, hoezeer ook af te keuren, niet eenigermate ter zijner verontschuldiging strekken?

Maar alle verschooning daar gelaten, dan nog dien let ge te hebben bedacht, hoezeer ge, niet alleen den persoon zelf, maar ook zijne betrekkingen, die toch onschuldig zijn, ja de met „moord gedreigden" zelve, door eene hier zoo verkeerd toegepaste publiciteit, moest grieven; dan zoudt ge, vertrouw ik, niet publiek hebben gemaakt, wat de daarin betrokkenen zoo gaarne met den sluijer der vergetelheid zagen bedekt; dat, zal, hoop ik, 't nu geschiedde voor u eene leering zijn, om voortaan niet zoo onbedacht te schrijven en meer voor oogen te houden: „al wat gij niet wilt, dat u de menschen doen zullen, „doe ook gij hun niet alzoo!"

Oldeberkoop, 11/1 58. X.

Advertentien.

Heden overleed, tot mijne bittere droefheid, na eene gelukkige echtvereeniging van ruim 46 jaren, in den ouderdom van bijna 74 jaren, tengevolge eener beroerte, mijn dierbare echtgenoot Mr. SIBRAND GRATAMA, *President van het Provinciaal Geregtshof in Drenthe, Ridder van de orde van den Nederlandschen Leeuw, Commandeur van de orde van de Eikenkroon.*

Assen den 8 Januarij 1858.

J. G. O. KIJMMELL,
Wed. S. GRATAMA.

Eenige kennisgeving.

Heden overleed ons jongste kindje SIBRAND, in den ouderdom van ruim twee jaren.

's Gravenhage, 11 Januarij 1858.

B. J. GRATAMA.
E. J. GRATAMA—DE JONGE.

Eenige kennisgeving.

Koevorden den 7 Januarij 1858. Heden overleed aan eene langdurige ziekte, mijne hartelijk geliefde Echtgenoot HENDERIKA SLINGENBERG, na eene gelukkige echtvereeniging van bijna 24 jaren, mij nalatende 5 kinderen.

C. H. PELINCK.

Heden overleed, in den ouderdom van ruim 72 jaren, onze geliefde Moeder en behuwd-Moeder, Mejufvrouw RENSJE DE JONGE, weduwe van den heer WILLEM BROCADES.

Meppel, 7 Januarij 1858.

KARSJE BROCADES.
JACOB DE JONGE Jr.

OPENBARE DAGVAARDING.

In den jare 1800 acht en vijftig den elfden Januarij;

Ten verzoeke van 1o. JAN HAAK, Deurwaarder, wonende te Assen, 2o. PIETER HAAK, Schoolonderwijzer, wonende te Kloosterveen, gemeente Assen, 3o. NIKLAAS SMEEDES, wonende te Assen, als wettige Voogd over zijne minderjarige Kinderen HENRIKUS, JOHANNA en KLAAS SMEEDES, in echte verwekt bij zijne eerste Vrouw WICHERDINA ALEIDA HAAK, 4o. Dezelfde NIKLAAS SMEEDES en AALTIEN HAAK, echtelieden, wonende te Assen, de Vrouw door haren man geauthoriseerd en geadsisteerd, 5o. TAMME VAN DER BAAN en BARTINA JOHANNA HAAK, echtelieden, wonende te Assen, de Vrouw door haren man geauthoriseerd en geadsisteerd, 6o. HENDRIK DRIJFHAMER en MARGARETHA JOHANNA HAAK, echtelieden, wonende te Assen, de Vrouw door haren man geauthoriseerd en geadsisteerd, en 7o HILLIJDA HARMINA HAAK, wonende vroeger te Groningen, thans te Assen, kiezende gezamentlijk domicilie ten huize en kantore van Mr. JAN ALBERT WILLINGE GRATAMA, Procureur, wonende te Assen, aan den Beilerweg;

Heb ik HENDRIK MENNINGA, Deurwaarder bij het Provinciaal Geregtshof in Drenthe, wonende te Assen,

Uit krachte van een Vonnis van de Arrondissements-Regtbank te Assen van den acht en twintigsten December 1800 zeven en vijftig, den zevenden Januarij daaraanvolgende op de grosse geregistreerd, inhoudende den last tot het doen der na te meldene ***tweede oproeping***,

TEN TWEEDEN MALE GEDAGVAARD:

Alle zoo bekende als onbekende belanghebbenden bij de nalatenschap van GERRIT HAAK, den negentienden Mei 1800 vijf en vijftig te Assen overleden;

om te verschijnen ter rolle van de Arrondissements-Regtbank te Assen, zitting houdende in het Paleis van Justitie aldaar, op ***MAANDAG den achtsten Februarij 1800 acht en vijftig***, des voormiddags te tien uur, en zulks met Mevrouw ALIDA JOHANNA CLEMENT, Weduwe Mr. JACOBUS JOHANNES CHRISTOFFEL DE LA SABLONIÈRE te Kampen, als universele erfgename van wijlen Mejufvrouw ADRIANA AMELIA EVERDINA VAN ROIJEN, overleden te Assen, die op de eerste dagvaarding is verschenen en die wederom tegen voormelde teregtzitting zal worden gesommeerd, ten einde alsdan te hooren en zien eisch doen, dat

Aangezien JAN HAAK, PIETER HAAK, HENRICUS, JOHANNA en KLAAS SMEEDES, AALTIEN HAAK, BARTINA JOHANNA HAAK, MARGARETHA JOHANNA HAAK en HILLIJDA HARMINA HAAK zijn **ERFGENAMEN NAAR DE WET** van wijlen genoemden GERRIT HAAK, en bij eene verklaring door of voor hen den zestienden Junij 1800 vijf en vijftig ter Griffie der Arrondissements-Regtbank te Assen gedaan, onder authorisatie en adsistentie als vereischt, diens nalatenschap hebben aanvaard onder het voorregt van boedelbeschrijving;

Aangezien zij verlangen rekening en verantwoording te doen van het door hen gevoerde beheer over die nalatenschap, benevens uitkeering aan Crediteuren, voor zooverre het bedrag der nalatenschap reikt, en die Crediteuren hen ten deele onbekend zijn;

Aangezien dien engevolge door hen conform het voorschrift der wet de rekening en verantwoording met de bescheiden ter Griffie der Arrondissements-Regtbank te Assen is nedergelegd;

Aangezien ingevolge bij behoorlijk geregistreerde beschikking van de voormelde Regtbank alle zoo bekende als onbekende belanghebbenden, overeenkomstig de artikelen 785 en 786 van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering zijn opgeroepen, doch waarop niemand is verschenen, behalve de bovengenoemde Mevrouw ALIDA JOHANNA CLEMENT, weduwe den heer J. J. C. DE LA SABLONIÈRE te Kampen, en ten profijte van het diensttengevolge tegen de overigen verleende verstek eene tweede oproeping is bevolen;

Het alsnu der Regtbank moge behagen, te benoemen eenen **REGTER-COMMISSARIS**, ten wiens overstaan die rekening door de Eischers zal geschieden, en verder tot het opnemen, debatteren en sluiten dier rekening te procederen conform het voorschrift der Wet, alles met eisch van kosten;

Ik heb voorts verklaard, dat Mr. JAN ALBERT WILLINGE GRATAMA, Procureur bij de Arrondissements-Regtbank te Assen, wonende te Assen, als zoodanig bij voortduring voor de Eischers in dezen zal occuperen.

Afschrift van dit exploit, 't welk eens zal worden geplaatst in de *Provinciale Drentsche en Asser Courant*, heb ik Deurwaarder aangeplakt aan de vergaderplaats van de Arrondissements-Regtbank te Assen.

De kosten zijn drie gulden negen en zestig cents.

H. MENNINGA.

88) Geregistreerd te Assen den twaalfden Januarij achttienhonderd acht en vijftig, deel 28, folio 57, verso vak 6, houdende een blad met een renvooi. Ontvangen voor regt van dagvaarding tachtig centen, makende met de 38 opcenten, ad f 0 30^{5}, een gulden tien en een halve cent. De Ontvanger, ROIJAARDS.

Voor copij conform,
J. A. WILLINGE GRATAMA.

AANZIENLIJK
HEEREN HUIS EN HOVEN
te ASSEN.

De Erven van wijlen den heer Mr. G. W. VAN DER FELTZ te Assen zijn voornemens op ZATURDAG den 23 Januarij 1858, des avonds te 7 uur, in de zaal van J. B. SCHUT te Assen, bij voorloopige Veiling publiek te koop aan te bieden:

Eene kapitale en goed gebouwde en ingerigte ***HEERENBEHUIZINGE*** en daarbij gelegene ***TUINGRONDEN***, staande op het fraaiste gedeelte van Assen aan den kolk van de hoofdvaart en aan de Markt; bevattende het HUIS 9 ***Vertrekken***, benevens ***Keuken***, 2 ruime ***Zolders*** twee watervrije groote ***Kelders***, ruim ***achterhuis*** en ***Schuur***, ***Put*** en ***Regenbak***; — voorts ***acht perceelen*** geschikt voor ***HUISPLAATSEN*** of ***TUINEN***, waarvan een aan de Vaart en de anderen aan den Steegeweg, allen aan en bij het huisperceel gelegen en daarbij sedert vele jaren als ***TUIN*** of ***LUSTHOF*** gebruikt. — HUIS en TUIN te aanvaarden den 1sten Augustus, de HUISPLAATSEN den 1sten Mei 1858. — Het HUIS zal te bezien zijn des Maandags en Donderdags van iedere week vóór de finale Veiling, van één tot drie uren na den middag, mits vooraf belet worde gevraagd. — ***De termijnen van betaling zullen gemakkelijk worden gesteld.*** — Eene ***KAART***, aanwijzende de verdeeling der perceelen, is te bezien in de Logementen van SOMER en KUIPERS en in het CONCERTHUIS te Assen. - - Nadere informatiën zijn te bekomen bij Mr. G. W. VAN DER FELTZ, Advocaat te Assen, of bij den Notaris aldaar.

H. H. VAN LIER

Houtverkoop
IN 'T
STADSBOSCH TE ASSEN.

Op MAANDAG en DINGSDAG den 18 en 19 Januarij e. k., des morgens te negen uren zullen verkocht worden eenige perceelen ***Erwten-*** en ***Boonen GARDEN***, ***extra mooije DENNEN***, geschikt tot ***riggels***, ***slieten***, ***opzetsels***, enz., en ***puik beste GROVE DENNEN***, voor ***balken***, ***planken*** en ander ***timmerhout***, benevens drie perceelen **AKKERMAALS HOUT**; een en ander staande aan het broek en ten Noorden van de hoofdlaan; des MAANDAGS zal begonnen worden in de torenlaan aan den brink.

Aanwijzing zal gedaan worden door den veldwachter J. BENINK.

Op Donderdag den 28 December e. k., des avonds te 7 uur, in het CONCERTHUIS te Assen, zal publiek worden verkocht:

Een ***HUIS***, ***ERF***, ***SCHUUR*** en ***TUIN*** bevattende drie ***vertrekken***, ***kelder***, ***bovenkamer*** en ***stalling***, staande en gelegen ten noorden der hoofdvaart te Assen, groot 8 roeden 10 ellen, bij inzate gebragt op f 2201 50.

Een perceel ***TUINGROND***, daarachter gelegen, op f 142 00

Eene ***HUISPLAATS***, uitkomende op den Stegeweg, op f 157.00

Alles toebehoorende aan H. DE WIT en kinderen.

Assen, 13 Januarij 1858.

A. W. VAN HOLTHE TOT ECHTEN.
Notaris.

Verandering van tijd.

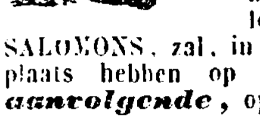

De **VERKOOP van de ONROERENDE GOEDEREN**, behoorende tot de Nalatenschap van wijlen Mejufvrouw de wedw. HARM SALOMONS, zal, in plaats van op den 29 Januarij 1858, plaats hebben op ***ZATURDAG den 30 daaraanvolgende***, op de geannonceerde plaatsen en uur.

Mr. C. E. KNIPHORST,
Notaris.

legenheid vinden, uit honderden en duizenden hunne keuze te doen.

De verzorging van het steppenpaard is opgedragen aan den paardeherder, den zoogenoemden tabuntschtschik. Deze heeft eene geheel andere leefwijze dan de schaapherder en hoornvee-drijver. Deze laatsten toch voeren altijd eene kar met zich, waarin levensmiddelen zijn, en die hun tegelijk tot eetzaal en slaapvertrek dient. Niet zoo de paardenherder. De wildheid zijner kweekelingen, de snelheid hunner bewegingen, de spoed, waarmede hij hen van de eene weide of jaarmarkt naar de andere moet drijven, verbieden hem zelfs de kar, dat gemak van den nomade, te gebruiken. Dag en nacht hangt hij in den zadel, en op alle wegen volgt hij den loop zijner onleerzame rossen. Hij eet te paard; te paard rust hij uit, en te paard slaapt hij, als zijn werk en de verantwoordelijkheid van zijne bezigheid hem veroorloven enige oogenblikken slaap of veel meer halfwakende sluimering te genieten.

Wanneer voor andere menschen de tijd van rust komt en de slaap hun verkwikking schenkt van de vermoeijenissen van den dag, begint voor den paardeherder de moeijelijkste arbeid, het nachtwaken. Rusteloos moet hij op de groote, woeste, menschenlooze weideplaatsen rondrijden, want juist in den nacht bedreigen de meeste gevaren van storm en onweder, van menschen en dieren zijne beschermelingen. In regen en sneeuwjagt en onweder moet hij onophoudelijk de verschrikte dieren bijeendrijven, de teruggeblevene aansporen, de verdwaalde teregtbrengen, de wederspannige tuchtigen. Liet hij dit slechts een oogenblik achterwege, dan zou hij gevaar loopen zijne geheele kudde in de steppe verstrooid te zien, de schoonste veulens een buit der wolven, de voortreffelijkste rossen een roof van nog lastiger gezellen, van de paardedieven, te zien worden. Daarom is zijne kleeding ook geheel ingerigt naar zijne leefwijze. De tabuntschtschik of paardeherder draagt een buis en broek van runderen- of paardehuiden, met de ruwe zijde naar binnen, en wat vroeger een paard verwarmde, moet nu zijne borst voor koude en vochtigheid beschutten. Op het hoofd heeft hij eene hooge, ronde muts van schapenvel en aan zijnen breeden lederen gordel hangen al zijne noodwendigheden, waaronder ook heelkundige instrumenten, daar de paardeherder gewoonlijk op zijne wijze geneesheer en veearts is. Over zijne kleeding komt nu een mantel met eenen grooten kap, die bij onstuimig weder over muts, hoofd en gezigt getrokken wordt en alleen openingen heeft voor oogen, neus en mond, even als het visier bij de oude ridderhelmen. Bij goed weder hangt die kap op den rug neder en dient dan tot draagbare proviandkamer. Nu heeft hij nog eenen broodzak, een fleschje met brandewijn en eene groote waterflesch, benevens zijne wapenen, die bestaan in eene lange zweep, eenen strik en eenen met ijzer beslagen knuppel.

Op deze wijze uitgerust heeft de tabuntschtschik alles wat hij noodig heeft: paard en zadel zijn voor hem slaapkamer en keuken, magazijn en arsenaal. Zoo draaft hij door de steppe en beheerscht zijne woeste onderdanen, leidt hunnen gang, beslecht hunne twisten, beschermt hen tegen de aanvallen der wolven en houdt ze bijeen, als storm en sneeuwbui de kudde dreigen te vernielen. De

TE HUUR

Om dadelijk of met Mei 1858 te aanvaarden:
Het **HUIS**, bewoond geweest door Mejufvrouw de Wed. SLOMP, staande aan de Vaart te Assen. Informatien bij den eigenaar Mr. H. VOS.

Oosterwolde.

De Notaris TADEMA zal op MAANDAG den 18 Januarij 1858, 's avonds precies te 6 uur, in de GOUDEN KLOK te Oosterwolde (bij gelegenheid van den verkoop van K. L. KLEISMA) veilen:

1. Eene **nette HUIZINGE**, in 1856 nieuw gebouwd, bestaande in een ***gang*** of ***voorhuis*, *3 kamers*, *1 keukentje*** en ruime ***zolder***, hebbende een aangenaam uitzigt langs de wijk en wijkswal op het dorp, met ***ERF*** en ***TUIN***, groot 9 roeden en vrije opslag, etc., westwaarts van de brug aan den kunstweg en de vaart, te Oosterwolde; bij JAN JOH. DIJKSTRA in eigen gebruik en op 1 Maart en 12 Mei 1858 te aanvaarden.

en 2. Eene hechte ***HUIZINGE***, met ***ERF***, ***TUIN*** en vruchtbaar ***BOUWLAND***, groot 86 roeden, op Rikkinga te Oosterwolde, bij FEIJE HENDRIKS BETTEN in eigen gebruik en in 1859 te aanvaarden. Verdeeld in 8 perceelen bij billetten omschreven.

De Notaris HEPPENER te Borger zal ten verzoeke van TRIJNTJE VAN DER VEEN te Gasselter-Nieuwveen, op Vrijdag den 22 Januarij e.k., 's morgens te tien uren, ten huize van de Weduwe BAKKER aldaar, publiek verkoopen:

1o. Twee akkers **BOUWLAND** of **HEEMSTEDEN**, te Gasselter-Nieuwveen aan den publieken weg, zeer geschikt voor HUISPLAATSEN, en

2o. Een te Gasselter-Boerveen gelegen opstrekkend **PLAATSJE**, groot ruim zeven bunders, bestaande in eene **BEHUIZING** met **BOUWLAND, GROENLAND** en **DALGRONDEN.**

Borger den 12 Jan. 1858.

J. HEPPENER, Notaris.

Ten verzoeke van de Erven van den heer J. VELTMAN te Noorddijk, zal de Notaris HEPPENER te Borger, ten huize van den Kastelein JAN SMIT aldaar, op Woensdag den 27 Januarij eerstkomende, 's morgens te tien uren, publiek verkoopen:

Eene uitmuntende ***BOERENPLAATS***, gelegen te Drouwen, gemeente Borger, bestaande in eene **BEHUIZING** met alle daarbij behoorende **BOUW-, HOOI- en WEIDELANDEN, BOSCH-, VEEN- en VELDGRONDEN**, thans meijersgewijze bewoond en gebruikt door den landbouwer L. BRUINS.

Borger den 12 Jan. 1858

J. HEPPENER, Notaris.

Mr. A. HOMAN, Notaris te Vries, maakt bekend, dat op Woensdag den 20 Januarij 1858 te beginnen des voordemiddags te 10 uur, te Vries, ten huize van den Kastelein R. G. HOMAN, publiek zal worden verkocht: Eene groote **BOEREN-BEHUIZINGE** met de daarbij en onder behoorende **BOUW-, HOOI-, WEIDELANDEN** en **VELDGRONDEN** enz., alles staande en gelegen te Vries en elders, zoo als dit alles thans meijerwijze wordt bewoond en gebruikt door de weduwe JAN BARTELDS.

REVALENTA

R. I. VELTMAN, Mr. Timmerman te Ewum, komt mij voor eenige dagen vertellen, dat hij door het gebruik van drie bussen van 2 en twee van 3½ gulden geheel hersteld is van eene maagkwaal, waaraan hij meer dan 10 jaren gesukkeld had en geen baat bij Dokters of professor had gevonden

Appingadam, S. RITSEMA.

Maag- en onderbuikskwalen,

diarrhaea, verstoppingen, opgezetheid, spanning, slechte spijsvertering, maagdrukking, winden, pleuris, loomheid, vermoeidheid, slijm, verzwakking, lusteloosheid en alle andere ziekten, die door abnormalen toestand der spijsverteringswerktuigen ontstaan, worden spoedig en zeker genezen door DU BARRY'S kracht- en gezondheid herstellend meel.

De gunst, waarin DU BARRY'S REVALENTA zich verheugt, heeft velen uitgelokt ze na te maken; wij moeten echter voor deze vervalschte Revalenta waarschuwen; er zijn er onder, die gevaarlijk zijn en moesten verboden worden.

De Echte Revalenta van de Heeren BARRY DU BARRY en Co., 77 Regenstreet Londen, wordt verkocht in onderstaande Dépôts, en zijn de blikken Bussen omwikkeld met omslagen, waarop eene menigte Attesten in de Hollandsche Taal gedrukt staan.

Amsterdam, VERKOOPHUIS.
Assen, H. P. A. VAN GORCUM.
Coevorden, C. J. van der SCHEER.
Gorredijk, S. G. ZWART.
Steenwijk, K. TIMMERMANS.
Hoogeveen, JAN van der WOLDE Jr.
Meppel, A. JEULEN.

En in de bekende Dépôts in de andere steden.

BURGERLIJKE STAND.

Hoogeveen, 1—9 Jan. Onderttr. Harm Jan Darks en Roelofje Jans Gort. — Geh. Koenraad Hilberdink en Geertje Boer. — Geb. Jantje Stevens geb. Kuipers, van d.; Annigje Kat geb. Kat, van d.; Kaatje Koopman geb. Boijer, van z.; Petronella Bloemberg geb. Kuiper, van d.; Jantje Giethoorn geb. Mennink, van z.; Vroukje Biggelaar geb. Visscher, van d.; Lubbechien Koekkoek geb. Spijkerman, van d.; Hilligje Veldman geb. Loman, van z.; Johanna Koster geb. Pol, van z.; J. de Haan geb. Hulsbergen, v. d.; Grietjen Boer geb. Berends, v. d.; Hilligje Damming geb. Peggeman, van z.; Anna Damming geb. Op'tholt, van d. — Overl. Jacob Troost, 3 j. en 10 maanden; Janna Kip, ruim 2 dagen; Arend Otten, 11 j. en 6 maanden; Lammigje Cornelis, laatst echtg. van A. H. Westerhuis, ongeveer 87 j.; Lucas Schaap, ongeh. 54 j.; Lena Kreeft, wed. van H. Helmich, 83 j.; Jantje Rotmensen, 2 j; Jurjen Bade echtg. van A. Oldekamp, overl. te Amsterdam, 49 j.; Jentje Raak, overl. te Amsterdam, 13 dagen; F. Faas, echtg. van H. R. Wierbosch, overl. te Oldebroek, 55 j.; Egbert Enting, overl. te Medenblik, 27 j.

Zuidlaren, 1—31 Dec. Geb. Jan, z. van L. Sijbring en Ettien Weitering; Hendrik, z. van T. Enting en W. Waker. — Geh. R. Drent, wed. van A. Meinders, met A. de Boer; E. van Dalen met A. Noorda. — Overl. E. Bentum, laatst weduwnaar van G. Oosting, 76 j.

Dwingelo, 1—31 Dec. Geh. Geene — Geb. Roelof, z. van Janne Dooren en Hendrikje Dooren; Margje, d. van Jannes Kerssies en Margje Jans Blaauw; Roelofje, d. van Roelof Broekman en Jacobje Snijder. — Overl. Gezina Lobers, d. van Hendrik Lobers en Jentje de Weerd, 23 weken; J. J. Wanders, echtg. van Janna Thuiman, 63 j.; J. H. Bakker, echtgenoote van Harm Wolf, 54 j; Jan Moes Dooren, wedr. van A. Moes, 74 j.; H. S. Mulder, wedr. van H. J. Bril, 77 j.

Gasselte, 1—9 Jan. Geb. Hendrik, z. van Geert Luis en Jacobje Rossing; Roelofje, d. van Willem Lukas Salomons en Janna Hiddingh. — Geh. Egbert van der Veen en Roelfien Roossien te Gasselternijeveen; Bouwe Salomons en Wobbechien Nijveld te Gasselternijveen. — Overl. Jantje Willems Meinders, 78 j., weduwe van Jan Willems Salomons.

Eelde, 1—31 Dec. Geb. Geertien, Zwaantien en Pieter, drielingkinderen van Jan Buring en Jantien Hartlief, Koenraad, z. van Jan Kluiving en Grietien Kramer; Harm, z. van Jan Kok en Annechien Eleveld; Harm Oltkamp, z. van Harm Oltkamp Groenewold en Aaltien Barkhuis. — Overl. Pieter Buring, een dag; Zwaantien Buring, twee dagen en Geertien Buring, drie dagen; Roelfien Pieters, ongeh., 65 jaren; Hendrik Woldendorp, geh. met Everdina Heithuis, 53 j; Klaas Kuiper, ongeh. 4 j. en 4 maanden.

De Wijk, 1—31 Dec. Geb. Aaltje, d. van Egbert de Lange en L. Donker; Jan, z. van Arend Eemten en Margje Idus; Margje, d. van Hendrik K. Kloeze en M. J. Koerts; Hilbert, z. van Jan Etten Bisschop en J. R. van den Berg. — Overl. Jan Geerts Noordhuis, echtg. van M. H. Pruntel, 64 j.; Trijntje Kornelis Mennink, 2 j., Roelofje Hilberts Buis, 1 j.; Carolina Hatzman, 15 weken; Roelof Ernst Poortman, ongeh. 22 j; Jan Brand, ongeh. 33 j.; Hendrikje Jakobs Bulder, 3 maanden; Jantje Jans de Haan, 2 j en 8 maanden. — Geh. Berend Schans met Jentien Linthorst; Koop Schans met Jentje van Egten; Tiemen Jans van den Berg met Jentje Mantinge. — Ondertr. Geene.

MARKTBERIGTEN.

GRONINGEN, 12 Jan. De handel in de meeste granen was heden traag. — Tarwe stil. — Rogge en Boekweit bij kleine gerijven als voren; bij eenige partij daartoe zonder koopers. — Gerst niet driftiger. — Haver prijshoudend, Dikke 44, 48 ℔ f 4 a 4.40; Witte Voer 38, 40 ℔ f 3.35 a 3.65, Zwarte 38, 40 ℔ f 3.15, 3.45 a 3.50. — Paardeboonen f 6.15 a f 6.30 — Koolzaad niet in omgegaan. — Raapolie f 38½.

De aanvoer der Boter was te gering om den prijs te bepalen.

Coevorden, 11 Jan. Rogge f 6.00. Boekweit f 6.50. Boter f 0.70 per Ned. pd.

Steenwijk, 11 Jan. Rogge f 6,00 a f 6.50 — Boekweit f 0.00 a f 0.00. Boter per ⅛ vat f 00.00 a —,—

Oldemarkt, 9 Jan. Boter ¼ v. f 00.00.

Oosterwolde, 4 Jan. Rogge f 6.25 tot f 6.50; aanvoer 70 mud. Zandboekweit f 6.50 a f 0.00; aanvoer 6 mud. Veenboekweit f 6.20 a f 0.00; aanvoer 3 mud.

Smilde, 13 Jan. Rogge f 6.45 a f 6.20 Veenboekweit f 6.10 a 5.70. Haver f 4,20 a f 3.60. Groene Erwten f 0,00 a 0,00. Boter f 0,90 a f 0,95. Aardappelen f 2,40 a f 1.65. Varkens f 00.00 a f 00.00. Kool, 000 stuks, f 0,00 a f 0,00.

Heerenveen, 9 Jan. Rogge f 6.12½. Boter per ¼ v. f 51 00.

MEPPEL, 7 Jan. Rogge f 6,00 a f 6,60. Boekweit f 6,00 a f 6,50. Boter 1½ N. ℔ f 1,50 a f 1.70. Boter per ⅛ vat f 20,00 a 22,00. Roggebrood de 6 N. pd. f 0.00 0 3 N. pd. f 0,00.

AMSTERDAM, 11 Jan. Zwolsche BOTER f 47 a 50. Kamper-Eilands HOOI f 25 a 28. — TARWE onveranderd, 133 ℔ nieuwe bonte Poolsche f 325; 128 ℔ jarige dito f 305; 158/2 ℔ nieuwe Bovenl. f 278. ROGGE bij gerijven in een doen, bij partij lager afgegeven; 122 ℔ Odessa f 165 bij partij; 123 ℔ jarige Pruissische f 174; 122 ℔ jarige Belgische f 185; 117 ℔ Petersburger f 160; 118, 120 ℔ dito f 154, 158 bij partij. — GARST iets lager, 111 ℔ jarige Pommer f 180. HAVER en BOEKWEIT zonder handel. — KOOLZAAD op het Voorjaar £ ½ lager, op het Najaar £ ½ hooger; op 9 v. Olie in April £ 71½; Oct. £ 70. — LIJNZAAD flaauw. — — RAAPOLIE dadelijk slap, op levering flaauw; op 6 weken f 40¾; Vl. f 39½, in de stad f 42½; 1o. Mei f 39¾, ½, ¾; Najaar f 39½, ¾. — LIJN-OLIE dadelijk en op levering lager afgegeven; op 6/w. f 33¾; Vl. f 32½, 32; 1o. Maart f 32¼, 32, April f 32¾, ⅜; Mei f 33, 32¾. — HENNEPOLIE op 6/w. f 39¼; Vlieg nd f 38 — RAAPKOEKEN per 1040 stuks f 72 a 78. — LIJNKOEKEN per 104 stuks f 10 a 14.

SCHIEDAM, 9 Jan. JENEVER 100 pct. Amst proef f 16 a 16½ per vat contant.

VEEPRIJZEN.

GRONINGEN, 12 Jan. Runderen nagenoeg niet ter markt; — schapen weinig aangevoerd, van f 14 tot f 18, — levende varkens ruim aangevoerd en bestond hierin een vlugge verkoop, dragtige van f 28 tot f 48, gusten van f 8 tot f 32; — van geslagte dito was mede eene groote partij aangebragt en werden deze grootendeels opgeruimd, van f 48 tot f 53 en hooger de 100 Ned. pd., naar kwaliteit.

LEEUWARDEN, 8 Jan. De aanvoer bedroeg heden ongeveer 200 runderen, meerendeels vetten; door de hooge eischen der houders zijn er vele onverkocht gebleven; 20 vette kalveren waren wel begeerd; circa 200 schapen, prijshoudend, alsmede 100 varkens, die steeds tegen staande prijzen gereede koopers vonden.

LONDEN, 8 Jan. De veemarkt vertoonde geene levendigheid, bij onveranderde notering.

LONDEN, 11 Jan. De aanvoer ter veemarkt bestond uit 1280 runderen, 103 kalveren en 18.430 schapen. De stemming was zeer flaauw.

234e STAATS-LOTERIJ. 5e KLASSE.

1e Lijst. No. 2711 f 1500. Nos. 8429 en 17025 ieder f 1000. Nos. 7095, 11891 en 19389 ieder f 400. Nos. 13964, 11734 en 16893 ieder f 200. Nos. 1902, 2099, 2533, 5118, 7771 en 9863 ieder f 100.

2e Lijst. Nos. 13687, 14615 en 19646 ieder f 1000. Nos. 7981 en 8787 ieder f 400. Nos. 642, 7360 en 14693 ieder f 200. Nos. 763, 2341, 2925, 5882, 8109, 8599, 11767, 13031, 16992 en 18690 ieder f 100.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.
AMSTERDAM, 1858.

	pCt.	11 Jan.	12 Jan.		pCt.	11 Jan.	12 Jan.
Nederl. W.S.	$2\frac{1}{2}$	$63\frac{5}{8}$	$63\frac{1}{2}$	*Polen*,			
——	3	$75\frac{5}{8}$	$75\frac{5}{8}$	Aand. fl 500	/	$150\frac{3}{4}$	$150\frac{3}{4}$
——	4	$96\frac{5}{8}$	$96\frac{5}{8}$	Obl.	4	78	$77\frac{13}{16}$
Amort. Synd.	$3\frac{1}{2}$	$91\frac{1}{2}$		*Spanje*, Obl.	$1\frac{1}{2}$	$25\frac{11}{16}$	$25\frac{9}{16}$
Handelm.	$4\frac{1}{2}$	$136\frac{1}{4}$	136	Obligatien	3	$43\frac{1}{4}$	43
O. I. Leening	4		$95\frac{5}{8}$	Binnenl.	3	$37\frac{11}{16}$	$37\frac{9}{16}$
Aand. H. Spw.				Amortisable		$5\frac{3}{4}$	$5\frac{3}{4}$
—— R. ——	$4\frac{1}{2}$	99		Bewijz. Coup.		$5\frac{5}{16}$	$5\frac{3}{16}$
Ned. B				*Oostenrijk*,			
Maats. Weld.				Oblig. Goll	5		
Rusland,				—— ——	4		
Obl. Hope	5	$104\frac{3}{8}$	$104\frac{1}{2}$	—— Metal.	5	$73\frac{3}{4}$	$73\frac{9}{16}$
Dito 1831/33	5	$91\frac{7}{8}$	$91\frac{7}{8}$	— Rente A.	5	$86\frac{3}{8}$	$86\frac{5}{16}$
Cert. 1840	4	$84\frac{1}{8}$	$84\frac{1}{2}$	— Nation.	5	$76\frac{3}{16}$	$76\frac{1}{16}$
—— Stieglitz	4	$83\frac{5}{8}$	$83\frac{1}{4}$	—— ——	$2\frac{1}{2}$	$38\frac{1}{4}$	$38\frac{1}{4}$
—— Nieuwe	4		$82\frac{3}{4}$	*Belgie*, Cert.	$2\frac{1}{2}$		$51\frac{5}{8}$
—— 5e Serie	5	96	$95\frac{3}{4}$	Rothschild	$2\frac{1}{2}$	$52\frac{1}{8}$	$51\frac{5}{8}$
—— 1855 6eS,	5	$98\frac{3}{4}$	$98\frac{7}{8}$	*Portug.*, Obl.	3	$44\frac{15}{16}$	$45\frac{13}{16}$
—— van Ass.	6	66		Brazilien	5	$97\frac{5}{8}$	$97\frac{5}{8}$
				Weener			
				aandeelen	4	316	

11 Jan. De markt verkeerde algemeen in eene flaauwere stemming, waarschijnlijk was daaraan de naderende verrekeningsdag niet vreemd.

12 Jan. De markt was bij vernieuwing algemeen flaauw gestemd.

---

meeste moeite heeft hij met de oude wilde hengsten, die altijd in twist met hunne makkers leven, in de steppe geboren en oud geworden zijn, meestal nooit eenen stal gezien hebben en niets van onderwerping willen weten.

Door de ontberingen en vermoeijenissen van hun leven bereiken de paardeherders zelden eenen hoogen ouderdom. Van ziekten weten zij echter niets; zij hebben ook bijna geen tijd om ziek te zijn en te herstellen. Hun loon is zeer aanzienlijk, gewoonlijk ontvangen zij vijf à zes roebels bank-assignaten voor de jaarlijksche verzorging van elk paard, wat dus bij eene kudde van 1000 stuks 5 à 6 duizend roebels uitmaakt. Zij moeten echter voor hunne rekening eenige onderherders huren, voor deze en voor zich zelven, rijpaarden aanschaffen, en den grondeigenaar de schade vergoeden door het verlies van dieren door hunne schuld. Onder dit laatste behoort vooral de paardendiefstal, die, hoewel vroeger sterker dan thans, ook nu nog dikwijls begaan wordt. De tabunschtschik's zelve bedrijven dien. Wanneer zij toch eenen reiziger zien, die zijne paarden uitspant, om ze in de steppe te laten grazen, naderen zij onverhoeds en werpen hunnen meer dan 30 voet langen strik om den hals der vreemde dieren.

Spoedig ijlen zij nu met hunnen roof weg, geven het gestolene aan andere paardeherders over, die het zoo ver weg voeren, dat de ongelukkige eigenaar onmogelijk weder in het bezit daarvan kan komen.

Op de jaarmarkten, waar de steppenpaarden verkocht worden, omheint men groote plaatsen of sluit die met touwen af, en daar moet de kudde, zoolang de markt duurt, blijven. Maar niet voor de koop gesloten is, wordt het wilde paard opgevangen.

De uitersten van de zomerwarmte en winterkoude, daar veel grooter dan bij ons, zijn voor de paardenkudden en hare herders moeijelijke tijden, wijl stallingen bij hen ten eenenmale onbekend zijn.

—

Korte spreuken en gezegden.

Zoolang het geweten nog teekenen van leven geeft, kan de mensch behouden blijven.

Het geloof is gelijk eene teêrgevoelige plant, welke bij eene gevoelige kwetsing langzaam wegkwijnt.

—

Het *geloof*, de *hoop* en de *liefde* zijn een drietal, dat slechts zelden in een en denzelfden persoon, in volle waarde huisvest.

—

Charades.

—

LXIII. Een voet lang, een voet breed, en toch geen vierkant.

LXIIII. Een nuttig lid der maatschappij; een 4 pootig dier; een verbindingsmiddel, iets dat velen in nood redt; een volkrijk landje; een vuurspuwende berg; een muzijkinstrument; een onmisbaar werktuig voor melkboeren; eene lekkere visch; de eerste letters dezen woorden, geven den naam van een staatsman dezer eeuw.

Gedrukt bij **GRATAMA** te Assen.